

مجموعه پیش‌نیازهای مربوط به دومین برنامه پنج‌ساله راهبردی-عملیاتی شهرداری تبریز (۳)

تبیین پیشنهاد کارشناسی درباره

انسان محوری در پروژه‌های شهری

شماره: ۲۳۳-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۲/۷/۱۲

متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctbz.tabriz.ir قابل دریافت است.
آدرس: خیابان توانیر، اول خیابان شفیق‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی

تبیین پیشنهاد کارشناسی دربارهٔ انسان‌محوری در پروژه‌های شهری

شماره: ۲۳۳-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۲/۷/۱۲

حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به مرکز پژوهش‌های شورای شهر تبریز است.
متن (PDF) از طریق سایت مرکز به نشانی rctbz.tabriz.ir قابل دریافت است.
آدرس: خیابان توانیر، اول خیابان شیخ‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی

عنوان اصلی: انسان‌محوری در پروژه‌های شهری

مجموعه پیش‌نیازهای مربوط به دومین برنامه پنج‌ساله راهبردی-عملیاتی شهرداری تبریز (۳)

پدیدآور: حسین احمدزاده گلی

ناظر: معاونت پژوهشی مرکز

نوع و شماره: انعکاس (۵-۶-۱۷۴)

شماره: ۲۳۳-۶/م/پ | تاریخ: ۱۴۰۲/۷/۱۲

متن (PDF) از طریق سایت مرکز قابل دریافت است

این متن در پرتال جامع مطالعات شهری ایران بارگذاری شده است

دریافت نظر و پیشنهاد: rctc@tabriz.ir | ۰۴۱-۲۱۰۴۰۹۰۰

آدرس: خیابان توانیر، اول خیابان شفیع‌زاده، جنب فرهنگسرای شهید بهشتی

مقدمه

از هزاران سال پیش و از زمان شکل‌گیری شهرهای نخستین، این انسان‌ها بوده‌اند که شهر را منطبق بر نیازهای خود ساخته‌اند و پس از رفع نیازهای اولیه برای بقا و زیست، آن را برای تأمین سایر نیازهای خود توسعه داده‌اند؛ بنابراین شهر علاوه بر محل زیست، کانون شکل‌گیری تمدن و فرهنگ بر بنیان انسان هم بوده است. پس فضاهای شهری هم برای تعاملات و کنش ساکنانش انسان‌گرا شکل می‌گرفته و در واقع صدها سال شهرها بر این مبنا رشد می‌کردند. اما در دهه‌های اخیر جمعیت شهرها روبه‌افزایش است و تحولات سریع و پیوسته‌ای در آنها شاهد هستیم. با افزایش جمعیت و تغییر نیازها و انتظارات افراد، طرح‌ها و پروژه‌های شهری نیز در حال تحول است که اینها، سبب‌ساز رویش مفهوم جدیدی بنام «انسان‌محوری»^۱ است به‌طوری‌که این مفهوم امروز به‌عنوان یکی از رویکردهای مهم برنامه‌ریزی شهری و طراحی پروژه‌های شهری، جایگاه ویژه‌ای را پیدا کرده است.

انسان‌محوری در پروژه‌های شهری به معنای تمرکز بر نیازها و خواسته‌های افراد و جامعه است. این رویکرد تأکید دارد که در طراحی و پیاده‌سازی پروژه‌های شهری، باید از نگاه انسانی به امور اقدام شود. اصل اساسی این رویکرد این است که شهروندان و افراد جامعه باید در تصمیم‌گیری‌ها و فرایند شهری مشارکت فعال داشته باشند. مراکز شهری باید برای ساکنان خود محلی مناسب برای زندگی، کار، تفریح و تأمین نیازهای اساسی باشند. به‌طورکلی، رویکرد انسان‌محوری در پروژه‌های شهری، بهبود کیفیت زندگی شهروندان، ایجاد ارتباط مستقیم بین افراد و فرایندهای شهری و توسعه پایدار است. این گزارش ضمن معرفی مفهوم انسان‌محوری و موارد مرتبط با آن در مدیریت شهری به دنبال تهیه چهارچوب و ادبیاتی برای این مفهوم در برنامه‌ریزی‌های آتی شهرداری تبریز است.

۱- مفهوم انسان‌محوری

- انسان‌محوری به معنای قراردادن انسان در مرکز توجه و تمرکز در فرایند طراحی و تصمیم‌گیری است. در این رویکرد برای بهبود کیفیت زندگی انسان‌ها، نیازها و خواسته‌های آن‌ها باید در همه جنبه‌های طراحی و برنامه‌ریزی مدنظر قرار گیرند.
- انسان‌محوری به معنای شناخت عمیق نیازها، مشکلات و تمایلات انسان‌ها در محیط زندگی است. در این رویکرد، تلاش می‌شود تا با درک صحیح از رفتارها، رویه‌ها و نیازهای انسانی، طراحی محیطی ایجاد شود که بتوانند به‌خوبی به این نیازها پاسخ دهد و زندگی را برای انسان‌ها بهبود بخشد.
- انسان‌محوری به معنای ارتقای کیفیت زندگی انسان‌هاست. در این رویکرد، تمامی تصمیمات و اقدامات مرتبط با طراحی و توسعه محیط‌های زندگی به‌منظور ایجاد شرایط بهتری برای زندگی انسان‌ها انجام می‌شود. از جمله

۱- لازم است ذکر کنیم که نظریات شهر انسان‌گرا یا شهر انسان‌محور، از رویکردهای مدیریت شهری بوده و محتوای آن نه تنها ربطی به اومانیزم ندارد، بلکه تلاشی برای تقویت بعد معنوی انسان در زیست مکانی وی محسوب می‌شود و نباید آن را با نظریات دیگر خلط کرد.

این شرایط می‌توان به فضاهای سبز، تسهیلات عمومی، امنیت، دسترسی آسان به خدمات و تسهیلات، حمل‌ونقل پایدار و سازگار با محیط‌زیست اشاره کرد.

- انسان‌محوری به معنای احترام به حقوق و نیازهای انسان‌ها است. این رویکرد تأکید دارد که همه انسان‌ها باید برابر احترام و فرصت‌ها در محیط زندگی خود قرار بگیرند. شامل مباحثی مانند برابری جنسیتی، شفافیت، اشتغال، آموزش، بهداشت و رفاه اجتماعی است.

- انسان‌محوری به معنای تأمین نیازهای اجتماعی، روحی و فرهنگی انسان‌ها است. در این رویکرد، نیازهای روحی، اجتماعی و فرهنگی افراد نیز در طراحی و توسعه محیط‌های شهری در نظر گرفته می‌شود. ایجاد فضاهای عمومی متناسب برای فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی، حمایت از هویت محلی و توسعه فرهنگ سازنده و توانمندسازی اجتماعی از جمله اقداماتی هستند که در این راستا به انجام می‌رسد.

به‌طور کلی با تأکید بر انسان‌محوری در پروژه‌های شهری، هدف اصلی این است که شهرها به‌عنوان محیطی پایدار و سالم برای زندگی، کار و تفریح افراد عمل کنند. این شامل فراهم کردن فضاهای سبز و پارک‌ها، بهینه‌سازی حمل‌ونقل عمومی، ایجاد امکانات عمومی متناسب با نیازهای جامعه، توسعه مسکن مقرون‌به‌صرفه و باکیفیت و ایجاد زیرساخت‌های فنی و فرهنگی موردنیاز است. در نتیجه انسان‌محوری در پروژه‌های شهری نه تنها منجر به ایجاد شهرهایی کارآمد و منعطف است، بلکه فرایند طراحی و توسعه را به مردم نزدیک‌تر می‌کند و آنها را در فرایند تصمیم‌گیری مشارکتی دخیل می‌کند.

۲- ویژگی شهرهای انسان‌محور

از آنجاکه این مفهوم در حوزه‌های مختلف به کار می‌رود، می‌تواند شاخص‌ها و ویژگی‌های متفاوتی در هر زمینه داشته باشد، اما آنچه مورد تفاهم و اشتراک اکثریت ایده‌پردازان این حوزه است به شرح ذیل است:

۱. قابلیت دسترسی و حمل‌ونقل: شهرهای انسان‌محور باید دارای سیستم‌های حمل‌ونقل عمومی مؤثر و مقرون‌به‌صرفه باشند که به تمامی شهروندان امکان دسترسی آسان به مناطق مختلف شهر را فراهم می‌کنند. همچنین فضاهای عمومی و خدمات شهری نیز باید برای تمامی افراد، از جمله افراد با معلولیت قابل دسترسی باشند.

۲. تنوع فرهنگی و اجتماعی: شهرهای انسان‌محور باید تنوع فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی را ترویج دهند و به تمامی اقشار جامعه توجه نمایند.

۳. فضاهای عمومی ارزشمند: شهرهای انسان‌محور باید فضاهای عمومی باکیفیت و طراحی مناسب داشته باشند. این فضاها باید امکانات تفریحی، فرهنگی و ورزشی، فضای سبز را فراهم کنند و به تعاملات اجتماعی و تعامل بین شهروندان کمک کنند.

۴. حفظ هویت محلی و میراث فرهنگی: شهرهای انسان‌محور باید به حفظ و ترویج هویت محلی و میراث فرهنگی خود اهمیت بدهند. این شهرها باید از طریق حفظ و مرمت آثار تاریخی و فرهنگی مهره‌های فرهنگی خود را نشان دهند.
۵. مشارکت شهروندی: شهرهای انسان‌محور باید مشارکت شهروندی را ترویج کنند. این شامل شرکت شهروندان در فرایندهای تصمیم‌گیری شهری، مشارکت در طراحی و برنامه‌ریزی شهری و حضور فعال در فعالیت‌های مربوط به بهبود شهر.
۶. بهره‌وری منابع: شهرهای انسان‌محور باید منابع را مدیریت کنند و از طریق استفاده بهینه از منابع آب، انرژی و سایر منابع شهری، به توسعه پایدار و حفظ محیط‌زیست بپردازند.
۷. امنیت و آسایش: شهرهای انسان‌محور باید امنیت شهروندان را تأمین کنند و فضاهایی را فراهم کنند که شهروندان بتوانند امکانات و خدمات موردنیاز را فراهم نمایند. این خدمات شامل مسکن مناسب، زیرساخت‌های عمومی، خدمات بهداشتی و درمانی، آموزش و توسعه اقتصادی است.
۸. توسعه پایدار: شهرهای انسان‌محور باید به توسعه پایدار تمرکز نمایند و سیاست‌ها و اقداماتی را اجرا نمایند که به حفظ محیط‌زیست، کاهش تولید پسماندها، بهبود کیفیت هوا و مدیریت منابع به‌طور کلی کمک کنند.
۹. عدالت اجتماعی: شهرهای انسان‌محور باید به عدالت اجتماعی توجه کنند و تلاش کنند تا تفاوت‌های اجتماعی را کاهش دهند و برابری فرصت‌ها را برای تمامی افراد فراهم نمایند. این شامل توزیع عادلانه منابع و خدمات، حمایت از افراد محروم و آسیب‌پذیر و مقابله با تبعیض‌ها و نابرابری‌های اجتماعی است.
۱۰. طراحی شهری مناسب: شهرهای انسان‌محور باید دارای طراحی شهری مناسبی باشند که به نیازها خواسته‌های شهروندان پاسخ دهد. این شامل طراحی خیابان‌ها، فضاهای عمومی، مناطق مسکونی و تجاری، فضاهای سبز و تفریحی و استفاده بهینه از فضاهای شهری است.
۱۱. تعامل و ارتباطات فعال: شهرهای انسان‌محور باید به‌صورت پیوسته با شهروندان در ارتباط و کنش متقابل باشند. این شامل ایجاد فرصت‌های ارتباطی و مشارکتی، ترویج فرهنگ مشارکت شهروندی و استفاده از فناوری‌های ارتباطی برای ارتباط بهتر و مؤثرتر با شهروندان.
۱۲. تغییر کاربری سالم شهری: برنامه‌ریزی مناسب برای تغییر کاربری اراضی به‌نحوی که نیازهای مختلف شهروندان را برآورده کند و توازن بین کاربری‌های مختلف شهری را حفظ کند.

۳- بررسی پروژه‌های شهری موفق در حوزه انسان‌محوری

در زیر به بررسی برخی پروژه‌های شهری موفق که در حوزه انسان‌محوری ارزیابی می‌گردد، مورد بررسی قرار می‌گیرد:

۳-۱- پروژه پیاده‌روی "سوپر بلوک" در بارسلونا؛ خیابانها را از ماشین‌ها پس می‌گیریم.

این پروژه به‌منظور تغییر فضای شهری و افزایش کیفیت زندگی ساکنین در منطقه «ایچی آپلار» در بارسلونای اسپانیا اجرا شده است که به برخی ویژگی‌ها و مشخصات این طرح اشاره می‌گردد:

- ترافیک محدود: در سوپر بلوک ترافیک خودروها درون بلوک‌ها محدود شده است. خیابان‌ها به یک جهت عبور خودروها و مسیرهای پیاده‌روی اختصاص داده شده است که منجر به کاهش شدید ترافیک و آلودگی هوا گشته است.
- افزایش فضاهای عمومی: با کاهش ترافیک خودروها، فضاهای بزرگتری برای فعالیتهای عمومی و اجتماعی به وجود آمده است. میدان‌ها، گپارک‌ها و فضاهای سبز در دسترس ساکنین قرار گرفته است.
- حمل‌ونقل پایدار: این طرح به ارتقای حمل‌ونقل پایدار مانند دوچرخه‌سواری و افزایش تعداد ایستگاه‌های اتوبوس منجر شده است.
- تنوع فعالیت‌ها: در سوپر بلوک بارسلونا، از تنوع فعالیتها در فضاهای عمومی استفاده شده است. این فضاها برای بازی‌ها، فعالیت‌های ورزشی، بازارها و رویدادهای فرهنگی مورد استفاده قرار می‌گیرند.
- توسعه پایدار: این پروژه منجر به استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، مدیریت بهینه منابع آبی و ارتقای کیفیت زندگی گشته است.
- حمایت از فعالیت‌های اقتصادی: این سوپر بلوک فضایی با مساحت بزرگتر را برای ایجاد فعالیت‌های تجاری و کسب‌وکارهای جدید در نظر گرفته است. این اقدام منجر به ایجاد فرصت‌های اشتغال و رشد اقتصادی در شهر بارسلون شده است.

- مشارکت شهروندان: در طراحی و اجرای سوپر بلوک اسپانیا، مشارکت و نظرات شهروندان بسیار مهم بوده است. این طرح با برگزاری جلسات مشارکتی و شنیدن نظرات ساکنان، مواردی را در نظر گرفته و به شکلی که با نیازها و تمایلات آنها سازگاری داشته باشد، پیاده‌سازی شده است.
- محافظت از تاریخ و فرهنگ: در این پروژه، معابر و فضاهای تاریخی و فرهنگی محافظت می‌شوند و به عنوان جزیی از هویت شهر در نظر گرفته می‌شوند. این اقدام به حفظ و ارتقای تاریخ و فرهنگ شهر کمک شایانی کرده است.
- استفاده از فناوری: در این پروژه از سامانه‌های هوشمند شهری برای نظارت بر ترافیک، مدیریت منابع و دسترسی به خدمات استفاده می‌شود.

۲-۳- طراحی مجدد میدان تایمز نیویورک؛ احداث پلازای جدید

شرکت مشاور Snohetta با ایده دو برابر کردن وسعت میدان به طراحی مجدد میدان تایمز پرداخته است. پلازای جدید، اصولاً در خیابان برادوی، ۲/۵ هکتار از فضای پیاده‌رو در هسته منتهن را بریده و منطقه پرتردد و ترافیک را به فضای جمعی تبدیل کرده است.

- با میانگین ۴۵ میلیون بازدیدکننده در هر سال، میدان تایمز، محبوب‌ترین مقصد برای بازدیدکنندگان نیویورکی و ایالات متحده است.
- فضای منحصربه‌فرد و آزادی از جلوی یک ساختمان به جلوی ساختمان دیگر فراهم شده است.
- نیمکت‌های ۱۵ متری گرانی، تکمیل‌کننده چراغ‌ها و شور و شوق فضای فوقانی، به عابران پیاده اجازه داده تا به راحتی در میدان حرکت کنند.
- تکمیل پروژه بازسازی در سال ۲۰۱۶، سبب افزایش دو برابری فضای عابران پیاده در هسته منتهن شده است.
- میدان تایمز را از فضاهای پرتردد و نامطلوب نیویورکی به فضای جمعی تبدیل کرده است.
- مزایای طولانی مدت اقتصادی، روانشناسی و فیزیکی بر روی مردم محله داشته است.

- مکان مناسبی برای گردهمایی جمعی گشته است.
- حذف وسایل نقلیه، آلودگی هوا در منطقه بووتی ۶۰ درصد نزول داشته است که نشان‌دهنده فضایی امن‌تر و سالم‌تر برای همه است.
- درصد از ساکنان نیویورک موافقت می‌کنند که پلازا به میدان تایمز فضای منحصر به فردی بخشیده که در گذشته وجود نداشته است.

۳-۳- پروژه مناطق سرسبز سیدنی (Sydney Green Grid)

پروژه مناطق سرسبز سیدنی یک طرح جامع برای ایجاد فضاهای سبز و بهبود کیفیت زندگی در شهر سیدنی، استرالیا است. این طرح با هدف ایجاد یک شبکه از فضاهای سبز، پارک‌ها و مناطق باز در سراسر شهر، ترویج فعالیت‌های فیزیکی، بهبود کیفیت هوای شهر و ایجاد فضاهای اجتماعی برای شهروندان طراحی شده است. ویژگی‌های زیر، این طرح را در زمره پروژه‌های انسان‌محور موفق قرار داده است:

- این طرح دربرگیرنده پارک‌های بزرگ و کوچک، باغ‌ها، پشت‌بام‌های سبز، فضاهای باز و باغچه‌های شهری است. این فضاها فرصتی برای استراحت، تماشای پیاپی و فعالیت‌های فیزیکی است.
- این پروژه منجر به بهبود کیفیت هوای شهر سیدنی و کاهش تنش‌های حرارتی شده است.
- فضاهای اجتماعی منحصر به فردی برای تعاملات اجتماعی و ارتباط شهروندان ایجاد شده است.
- تنوع زیستی را قوام بخشیده و بستری مناسب برای رشد گونه‌های گیاهی، جانوران، تالاب‌ها و ... ایجاد کرده است.
- منجر به ایجاد شبکه درهم‌تنیده از راه‌های ارتباطی برای حمل‌ونقل پایدار نظیر دوچرخه شده است.
- بستر مناسبی برای فعالیت‌های اقتصادی است.

۳-۴- پروژه مسیرهای دوچرخه‌سواری جداگانه در آمستردام هلند

آمستردام هلند بعنوان یکی از شهرهای دوچرخه‌سواری دوستانه در جهان شناخته می‌شود. این پروژه شامل طراحی و احداث مسیرهای دوچرخه‌سواری جداگانه و اختصاصی است که جدا از مسیرهای رانندگی خودروها قرار دارد. ویژگی‌های انسان‌محور این پروژه عبارت‌اند از:

- به جهت جداگانه بودن مسیرها، دوچرخه‌سواری با اطمینان و امنیت خاطر کامل صورت می‌گیرد.
- امکانات متعدد برای دوچرخه‌سواران نظیر پارکینگ، ایستگاه‌های اجاره دوچرخه، سرویس‌های بهداشتی و...
- منجر به کاهش و کنترل آلودگی هوای شهر شده است.
- ترویج سبک زندگی سالم؛ منجر به ارتقای سلامتی روحی، روانی و فیزیکی شهروندان است.
- موجبات حضور گردشگران را فراهم آورده است.
- ترافیک خودرو در این شهر به طور محسوسی کاهش یافته است.
- افزایش ایمنی و کاهش تصادفات را منجر شده است.
- حمایت از اقتصاد محلی؛ استفاده از رستورانها، ایجاد فرصت‌های شغلی متنوع و...

۴- بررسی چالش‌های انسان‌محور شدن پروژه‌های شهری

پروژه‌های شهری انسان‌محور، علیرغم مزایای بسیاری که برای شهروندان، محیط زیست و شهرها ارائه می‌دهند، با چالش‌هایی نیز روبرو هستند. باید در نظر داشت که هر شهر و منطقه از ویژگی‌ها و چالش‌های خاص خود برخوردار است اما آنچه فصل مشترک اکثر پروژه‌ها هستند عبارت‌اند از: (۱) **محدودیت منابع مالی**؛ پیاده‌سازی پروژه‌های شهری انسان‌محور معمولاً نیازمند منابع مالی قابل توجهی است. این منابع ممکن است به دلیل محدودیت‌های بودجه‌ای شهر یا

کمی بود منابع دولتی محلی محدود شده و باعث کندی در رشد و توسعه این پروژه‌ها شود. (۲) **مقاومت و تغییرات فرهنگی؛** برای اجرای موفق پروژه‌های شهری انسان‌محور، نیاز به تغییرات فرهنگی و رفتاری در جامعه و شهروندان وجود دارد. برخی از افراد ممکن است مقاومت کنند یا عادات قدیمی را ترجیح دهند که می‌تواند منجر به عدم موفقیت پروژه گردد. (۳) **تغییرات ساختاری و عمرانی؛** برخی از پروژه‌های شهری انسان‌محور، نیاز به تغییرات ساختاری و عمرانی گسترده دارند. این تغییرات ممکن است خرابی و دردهای ساختمانی و ترافیکی در طول فرآیند اجرا به همراه داشته باشند که می‌تواند بر روی راحتی و زندگی روزمره شهروندان تأثیر بگذارد. (۴) **هماهنگی و همکاری بین نهادها؛** پروژه‌های شهری انسان‌محور نیازمند همکاری و هماهنگی بین نهادها و سازمان‌ها است. برخی از این پروژه‌ها نیازمند همکاری بین دستگاه‌های مختلف دولتی، سازمان‌های شهری، سازمان‌های محیط زیستی، نهادهای مردم نهاد و جوامع محلی است. (۵) **تحمل تغییر؛** پروژه‌های شهری انسان‌محور معمولاً تغییراتی در زیرساخت‌ها، فضاها و سیاست‌های شهری به همراه دارند. برخی از افراد و جوامع ممکن است مقاومت کنند یا تحمل کمی نسبت به تغییرات داشته باشند. بنابراین، ایجاد آگاهی و تسهیل فرایند تغییر در جامعه، مهم است. (۶) **مدیریت پایدار؛** پروژه‌های شهری انسان‌محور نیازمند مدیریت پایدار هستند تا بتوانند مزایا و تأثیرات مثبت خود را در طولانی مدت حفظ کنند. مدیریت تأمین منابع، نگهداری و نظارت مستمر بر پروژه‌ها، تعامل با جامعه و بهبود مستمر را مستلزم می‌کند. (۷) **مشارکت مشترک؛** پروژه‌های شهری انسان‌محور بهترین نتیجه را در صورتی کسب می‌کنند که جامعه محلی و شهروندان در فرایند طراحی و اجرای آن‌ها مشارکت کنند.

۵- نتیجه‌گیری و جمع‌بندی

رعایت جوانب انسان‌محوری در پروژه‌های شهری می‌تواند تأثیر چشم‌گیری در کیفیت زندگی شهروندان داشته باشد. در این گزارش، به بررسی اهمیت و اجرای اصول انسان‌محوری در پروژه‌های شهری پرداخته و گزارش شد که با بررسی و انتخاب رویکردهای مناسب و ارائه راهکارهای ارتقای انسان‌محوری، می‌توان به بهبود کیفیت زندگی شهروندان و ساخت شهرهای پایدار و فراگیر دست یافت. طبق تحقیقات و مطالعات، آنچه شهرها را انسان‌محور می‌نماید: ارتقای کیفیت زندگی شهروندان، ایجاد فضاهای عمومی مناسب، دسترسی به حمل‌ونقل عمومی کیفی، ایجاد و معرفی فرصت‌های شغلی و کارآفرینی، استفاده از فناوری و نوآوری، مدیریت بحران و امنیت، ایجاد شفافیت و شفاف‌سازی، ایجاد فرصت‌های آموزشی و فرهنگی و ... هستند. در قسمت دوم گزارش، ضمن بررسی برخی تجارب و پروژه‌های موفق، چالش‌های انسان‌محوری در پروژه‌های شهری بررسی شد. محدودیت‌های منابع مالی، مدیریت ناپایدار، عدم تحمل تغییرات، عدم استفاده از فناوری و نوآوری و عدم هماهنگی و همکاری بین نهادها را از جمله مهمترین چالش‌های این حوزه مورد ارزیابی قرار دادیم. نهایتاً می‌توان نتیجه گرفت که تأکید بر انسان‌محوری در پروژه‌های شهری، نقش مهمی در بهبود کیفیت زندگی شهروندان و ایجاد شهرهای پایدار و متعادل بازی می‌کند و بر عهده مدیریت شهری تبریز است که در راستای انسان‌محور نمودن پروژه‌ها (۱) به نیازها و ترجیحات شهروندان توجه نماید؛ (۲) تضمین‌کننده اثربخشی و بهره‌وری پروژه‌ها

باشد؛ ۳) اطلاعات مرتبط با پروژه‌ها را با شفافیت بالا به شهروندان ارائه دهد ۴) در طراحی و اجرای پروژه‌ها به موضوعات زیست‌محیطی توجه کامل داشته باشد ۵) به اقشار آسیب‌پذیر نظیر، کودکان، سالمندان و معلولان و محرومان توجه نماید ۶) در پروژه‌های شهری به دنبال تولید فرصت‌های شغلی و توسعه اقتصادی باشد و ۷) ایمنی و بهداشت عمومی شهروندان را در نظر داشته باشد.

با توجه به هزینه‌های زیست محیطی استفاده از کاغذ، اسناد مرکز پژوهش‌های شورای اسلامی فقط در قالب الکترونیک منتشر می‌شوند. متن کلیه اسناد، گزارش‌ها و طرح‌های پژوهشی تهیه شده در مرکز در وبگاه مرکز به نشانی: rctbz.tabriz.ir قابل دسترسی است. همچنین این متن‌ها در پرتال جامع مطالعات شهری ایران به آدرس icpus.tehran.ir بارگذاری شده است. لطفاً شما هم با چاپ نکردن این متن‌ها ما را در این زمینه یاری کنید.

نظر رسمی	اظهارنظر رسمی مرکز در موارد ارجاعی از طرف شورای اسلامی شهر یا شهرداری تبریز
دیدگاه	دیدگاه مرکز در موارد جاری شهری و نقد عملکرد و فعالیت‌های شهرداری و سایر دستگاه‌های اجرایی
گزارش تخصصی	گزارش تخصصی مستخرج از کمیته‌ها، گروه‌های کانونی یا نشست‌ها
انتقال دانش	ارسال مطالب گزیده شده یا چکیده مطالب و گزارش‌های سایر مراکز پژوهشی یا نشست‌های خارج از مرکز
یادداشت	اظهارنظر کارشناسی توسط افراد خبره که لزوماً مورد تأیید مرکز نیست
انعکاس	تبیین پیشنهاد، انتظار یا مطالبه کارشناسی یا مردمی
خلاصه مدیریت	خلاصه مدیریتی طرح‌های مطالعاتی انجام شده در مرکز
افکارسنجی	گزارش مستخرج از افکارسنجی عمومی یا موردی
تجربه مدیریت	گزارش تجربیات حوزه مدیریت شهری سایر شهرهای داخل و خارج کشور یا گزارش تجربه‌نگاری مدیریت شهری
پرسمان	بیان مسئله یا طرح سؤالاتی در خصوص مسائل جاری شهر از مدیریت شهری و درخواست پاسخگویی
شناخت شهر	گزارش شناخت وضع موجود در قالب متن نقشه یا اینفوگرافی
اسناد مرکز	آیین‌نامه‌ها، فرم‌ها، دفترچه‌های راهنما و سایر مستندات مربوط به شیوه فعالیت مرکز

در این گزارش، به بررسی اهمیت و اجرای اصول انسان‌محوری در پروژه‌های شهری پرداخته و گزارش شد که با بررسی و انتخاب رویکردهای مناسب و ارائه راهکارهای ارتقای انسان‌محوری، می‌توان به بهبود کیفیت زندگی شهروندان و ساخت شهرهای پایدار و فراگیر دست یافت. طبق تحقیقات و مطالعات، آنچه شهرها را انسان‌محور می‌نماید: ارتقای کیفیت زندگی شهروندان، ایجاد فضاهای عمومی مناسب، دسترسی به حمل‌ونقل عمومی کیفی، ایجاد و معرفی فرصت‌های شغلی و کارآفرینی، استفاده از فناوری و نوآوری، مدیریت بحران و امنیت، ایجاد شفافیت و شفاف‌سازی، ایجاد فرصت‌های آموزشی و فرهنگی و ... هستند. در قسمت دوم گزارش، ضمن بررسی برخی تجارب و پروژه‌های موفق، چالش‌های انسان‌محوری در پروژه‌های شهری بررسی شد.

